

PĚCHOTNÍ ROZHLEDY

Redaktor: Podplukovník pěch. Adolf Hálka.

štábní kapitán pěch. Josef Hirsch:

Pěchota v boji proti motomechanisovaným jednotkám.

1. Úvod.

Silné vyzbrojování některých států pokračuje rychlým tempem a oficiální vojenští i civilní publicisté se netají v svých článcích souhlasem se zvyklostí poslední doby, že válka nemusí právě začít formálním vypověděním. Správně chápou, že formální vypovědění války budí obránce k pohotovosti, i když jde jen o malý časový rozdíl, ale při dnešním vývoji techniky i tento malý rozdíl má velikou důležitost a může útočníkovi dopomoci k úspěchu.

Pokrok techniky nám úplně změnil tvářnost boje a prvek překvapení získal zavedením motorů v armádách nové veliké možnosti. Dnešní velitel je nucen myslet a jednat ne v měřítku několika kilometrů za den, odpovídajícím dennímu výkonu pěchoty, ale v měřítku mnohonásobně větším, odpovídajícím dennímu výkonu motomechanisovaných jednotek a letectva. Bláhový velitel, který by vědomě nechtěl plně využít rychlosti motorů k záhubě svého soupeře a přizpůsobil by jejich chod rychlosti pochoduující pěchoty nebo jezdeckta. Tyto dvě složky, motor a lidské nebo koňské nohy, se tak vzájemně liší rozdílem rychlosti, že přímo volají po tom, aby jich bylo použito odděleně, i když se jejich oddělené použití bude navzájem doplňovat a bude směřovat proti témuž cíli, jehož ovšem nedosáhnou současně. Proto má svůj význam i těch několik hodin, o které jest obránce dříve upozorněn formálním vypověděním války.

Představme si v úloze obránce menší stát, jehož životní střediska nejsou od hranic více vzdálena než 80—100 km. Při rychlosti 50—60 km by mohla skupina obrněných aut a motocyklů dosáhnout cíle nejpozději za dvě hodiny, tanky a pěchota na autech při rychlosti 30 km asi za tři hodiny, ovšem za předpokladu, že po cestě nenarazí na odpor.

Nic nám nepomohou pochyby, že podobný podnik je příliš odvážný. Vedoucí činitelé význačných armád vědomě pracují o vyřešení organizace a taktiky útočných motomechanisovaných skupin. Technické vlastnosti materiálu jsou dány v plné míře, záleží jen na vyřešení správného taktického vedení.

Je-li dán problém útoku, automaticky vzniká problém obrany, hlavně u menších států, které svou polohou jsou nejvíce ohroženy.

Osnovatelům útoku tane na mysli situace zmatku a rozvratu ve státě napadeném motomechanisovanými jednotkami, dříve než začne v něm mobilisace, takže k nějakému soustředění obráncovy armády vůbec nedojde a polní armáda útočnickova, postupující za motomechanisovanými jednotkami snadno a rychle zlikviduje celý stát vůbec. Tato vyhlídka je tím lákavější a pokus pro útočníka tím naléhavější, čím více si vzpomene na malé Srbsko, jak dlouho odolávalo rakouské velmoci a kolik proti sobě poutalo sil, potřeby na jiných frontách.

Proto vyřešit obranu proti nájezdu motomechanisovaných skupin znamená umožnit obranu státu vůbec.

V dalším pojednání budu nazývat názvem „polní armáda“ souhrn vyšších jednotek, složených z pěchoty a jezdeckta s příslušným dělostřelectvem a útočnou vzbou, určených k boji proti podobným jednotkám nepřítele, na rozdíl od samostatných motomechanisovaných skupin, určených k rychlému a hlubokému proniknutí do nepřátelského území.

2. Boj pěchoty proti motomechanisovaným jednotkám?

Na první pohled vidíme, že by to byl boj nerovný, poněvadž soupeři mají příliš rozdílné vlastnosti. Pěchota pěšky se pohybující nemůže se tak rychle soustřeďovat na ohrožené místo a nemůže motomechanisovaným jednotkám odpovídat rovnocenným manévrem. Zpravidla bude vždy hrát úlohu překvapeného, který se musí spokojit reagováním na počiny prudce útočícího protivníka. Tímto způsobem boj nelze vyhrát, ale normální pěchota může svým odporem připravit situaci pro lepší zásah speciálních složek své zbraně a připravit zásah jiných složek armády. Proto, i když budeme studovat boj pěchoty proti motomechanisovaným jednotkám, musíme tak činit v určité souvislosti s jinými zbraněmi, pokud tyto zbraně činnost pěchoty podporují nebo pokud její činnosti využívají k vlastnímu zasažení do boje.

Pěchota se rychle vyvíjí a dnes kromě pěchoty pěšky se pohybující máme pěchotu, užívající vydatnějších dopravních prostředků. Domnívám se, že se v nejbližší době pojem „pěchoty“ ještě více rozšíří, a to o „pěchotu nepravidelnou“, právě vlivem vývoje motomechanisovaných jednotek.

Útočník si je dobře vědom, že motomechanisované jednotky samy nezvítězí, že současně musí postupovat od hranic silná polní armáda, aby využila zmatku, způsobeného nájezdem motomechanisovaných jednotek. Proto největším nepřítelem obránce v takové chvíli není motomechanisovaná jednotka, ale především zmatek a za ním polní armáda útočnickova. Zmatku se dá do určité míry čelit rozvahou a chladnokrevností, polní armádě musíme čelit polní armádou, ale pro boj proti motomechanisovaným jednotkám ve vnitrozemí musíme organizovat nové jednotky, ovšem tak, aby polní armáda nebyla zeslabena.

Je možno pomýšlet na organizování nových jednotek, když beztoho horečně vystupňovaná činnost kádrů ve vnitrozemí často nestačí ve válce na zajištění potřeb polní armády? Kde vzít brance, aby nebyla zkrácena polní armáda a aby nebylo pracovníků v hospodářství a v průmyslu? Tu jsme u kořene celé otázky. Pracovníci na polích a v dílnách musí umět bojovat. Nutno ozbrojit jistou část těchto pracovníků, aby při nájezdu motomechanisovaných jednotek kladli v nejbližším okolí svého působení odpor do té doby, než bude nájezd zdolán. Pak se zase vrátí k své dřívější práci.

Tak jako každé pohybující se těleso naráží na odpor prostředí, tak i každý nájezd motomechanisovaných jednotek musí narážet na odpor prostředí, t. j. na odpor obyvatelů krajiny, kterou projíždí. Na síle tohoto odporu bude záviset zpomalení a někdy i dočasné zastavení nájezdu dříve, než dosáhne stanoveného cíle. Tím se vytvoří podmínky a získá čas k úspěšné odvetné akci.

Vývoj válečných možností pokročil příliš daleko a dnes se nemůžeme spokojit hlásáním pouhé pasivní obrany obyvatelstva proti útokům letectva, ale musíme organisovat i aktivní odpor obyvatelstva proti nájezdům motomechanisovaných jednotek, a to již nyní v míru.

Jak postupovat při organisaci tohoto odporu a jak vyřešit včasné rozdělení zbraní, nepatří do rámce tohoto článku popisujícího činnost jednotek v boji. Naše činnost proti motomechanisovaným jednotkám bude pak tím úspěšnější, čím více ji podložíme znalostí těchto jednotek.

3. Jednotlivé složky motomechanisované skupiny.

Při rozboru této otázky nemám na mysli pěchotu převáženou na autech proto, aby urazila za den více než obvyklých 25—30 km, ani tanky pracující v rámci divise, ani motorisované dělostřelectvo vyšších jednotek. Každá tato složka se dobře uplatní v rámci polní armády ve spolupráci s normální pěchotou, jezdeckem atd. Zde se zmiňuji o motomechanisovaných jednotkách v rámci motomechanisované rychlé skupiny, určené k splnění zvláštního úkolu: nájezdu na citlivá střediska napadeného státu.

Dosud nemáme přesný obraz organisace takové rychlé skupiny a pravděpodobně jej nikdy mít nebudeme, poněvadž tyto skupiny budou vždy různě silné a budou různě kombinovány podle předpokládaného použití. Taková skupina se zpravidla skládá z obrněných aut, z jednotek motocyklistů, z jednotek pro pěší boj, vezených na autech, z jednotek tanků a může jí být přiděleno motorisované dělostřelectvo. Její činnost je zpravidla doplňována činností letectva.

Ani v motomechanisované skupině nemají všechny složky stejnou rychlost. Největší rychlost mohou vyvinout motocykly a obrněná auta asi 50—60 km v hodině. Této rychlosti ovšem mohou využít jen na silnicích. Na polních cestách (při dobrém počasí) klesá tato rychlost skoro o polovinu. V deštivém počasí motocykl vůbec nemůže jet po kluzké polní cestě, poněvadž dostává smyk, a lehké obrněné auto šestikolové může po polní cestě jen tehdy, není-li půda příliš rozmoklá, aby se příliš hluboko nezačalo. Obrněné auto v motomechanisované skupině plní úlohu průzkumu a zajištění, jednotky motocyklistů bývají pak v podstatě jednotkami kulometnými. Jeden kulomet s potřebami a střelivem se počítá asi na tři motocykly. Jednotka motocyklistů pracuje v boji tak, že sesedne k palbě, obsadí určitou čáru v terénu a působí palbou kulometnou.

Dopravovat úderníky na motocyklech by bylo velmi nehospodárné. Proto jsou dopravováni na autech. Jsou to jednotky organisované a vyzbrojené podobně jako pěší roty (bez koní), aby mohly vykonat zteč. Na jedno pětistupňové obyčejné nákladní auto možno naložit pro krátký převoz 43 stojících mužů, ale příliš stísněných a nepohotových k boji. To se pro účely motomechanisovaných jednotek nehodí, a proto jsou tyto roty pro pěší boj obyčejně vezeny na velkých speciálních autech, na nichž se umístí zpravidla pohodlně celá četa. Torby zůstávají na autech, i když jednotka bojuje, poněvadž se od aut nikdy příliš nevzdaluje.

Baterie dělostřelectva na autech potřebuje asi dvojnásobný počet speciálních aut než pěší rota, jednak pro děla s obsluhou, jednak pro traktory a munici.

Normální rychlost pohybu těchto jednotek na autech jest asi 35—40 km v hodině, ale při jízdě v koloně klesá zpravidla na 30 km.

Tanky jsou podstatnou částí motomechanisované skupiny s rychlostí asi 25—30 km za hodinu po silnici. V terénu mají ovšem rychlost značně menší podle vlastností terénu.

Celková činnost skupiny vypadá asi takto: Obrněná auta podporovaná částí jednotek na autech nebo motocyklisty získávají zprávy a zajišťují skupinu za pohybu. Tanky doprovázené jednotkami opustivšími auta drtí odpory, které se vyskytnou za případné podpory děl. Jednotky motocyklistů mohou při útoku tvořit palebnou základnu a po útoku bránit dobytý terén palbou.

Každá motomechanisovaná jednotka musí mít určitý počet mechaniků, odpovídajících počtu pracujících motorů, aby žádné z vozidel nezůstalo dlouho stát, i když se jich zastaví současně několik pro poruchu motoru nebo pneumatik. Proto musí být spolu vezeny náhradní součástky, nástroje a p., což vyžaduje určitého počtu vozidel. Dále musí být spolu vezena určitá zásoba pohonných hmot, jejichž spotřeba je značná. Rovněž zásoba potravin a munice, stejně jako kuchyně, na nichž se připravuje strava, vyžadují určitého počtu vozidel. Když k tomu připočítáme vozidla pro personál různých velitelství, vozidla zdravotnická, pak osobní vozidla velitelská a spojovací, několik vozidel pro KOPL, a několik vozidel záložních (někdy musí být některé vozidlo opuštěno pro nezpůsobilost k jízdě a mužstvo přesedne), vidíme, že velmi značná část vozidel takové motomechanisované skupiny může na boj mít vliv jen nepřímý.

Jaký přibližný počet vozidel by měla motomechanisovaná skupina složená na příklad z jedné eskadrony OA., z jednoho praporu motocyklistů o 36 kulometech, z jednoho praporu na autech o 3 rotách, z jedné motorisované baterie a z jednoho praporu tanků? (Vybírám sestavu nahodilou, bez zřetele k možnosti splnění určitého taktického úkolu.)

Asi 12 OA.

„ 45 tanků

„ 25—27 speciálních aut na převoz jednotek

„ 40 zásobovacích, zdrav. a zbroj. mech. aut

„ 12 aut velitelských

„ 4 auta záložní

nejméně 4 auta KOPL.

Celkem asi 144 aut s tanky a asi 130—140 motocyklů z velké části bojových a z menší části určených pro mechaniky a pro účely spojení. Tato data jsou přibližná, ale jsou spíše menší než větší.

Při úzkostlivém dodržování nejmenší vzdálenosti mezi vozidly za jízdy (asi 50 m) byl by proud aut s tanky dlouhý 7,5 km. Pravděpodobná délka této kolony při průměrné vzdálenosti vozidel 50—100 m bude 10—11 km. K tomu přistupuje asi 2 km dlouhá kolona motocyklů jedoucích ve dvojicích ve vzdálenosti 20—30 m.

Při rychlejší jízdě se délka celé kolony zvětší.

Z důvodů taktických nepojede ovšem celý proud pohromadě, nýbrž rozdělí se na předvoj, valný voj a zadní voj, čímž se jeho délka znova zvětší o příslušné vzdálenosti.

Rychlejší složky jsou zpravidla zařaděny v předvoji a v zadním voji proudů a konají postupné posuny od jednoho bodu k druhému. Složky pomalejší tvoří zpravidla valný voj a jedou nepřetržitě, dokud nemusí zahájit boj. Podle jejich rychlosti se řídí posun předvoje a zadního voje.

4. Možnosti a nevýhody motomechanisované skupiny.

Rozhodnutí obránce v boji proti motomechanisovaným jednotkám bude tím správnější, čím lépe uváží možnosti a nevýhody svého soupeře. Obráncova činnost bude pak směřovat k tomu, aby poznané možnosti soupeře zmenšil a jeho nevýhody zvětšil. Budeme uvažovat o pohyblivosti, palbě, možnosti překvapení, zranitelnosti, možnosti obrany na místě, o zásobování a odsunu motomechanisované skupiny.

Pohyblivost je nejvýznačnější vlastností motomechanisované skupiny, v níž se jí žádná jiná složka pozemní armády nevyrovná. Proto cílem nájezdu bývají vzdálená místa, důležitá po stránce politické, výrobní a komunikační, jejichž obsazení (zničení) poruší nějak podle významu místa činnost napadeného státu. Každý boj před dosažením cíle je však nepřítelem pohyblivosti, poněvadž ji podstatně zmenší nebo ji docela utlumí.

V svém pohybu není motomechanisovaná skupina odkázána výhradně na silnici, poněvadž se skládá zpravidla z vozidel šestikolových (když ne pásových), ale své maximální rychlosti může využít jen na silnici. Za příznivého počasí klesá její rychlost na polních cestách asi o polovici. Trvale deštivé počasí může určitým složkám pohyb v terénu i znemožnit.

Tyto okolnosti zvou útočnicka nejen k tomu, aby východiště činnosti motomechanisované skupiny posunul až na čáru, kde přestává organisovaný odpor polní armády a začíná k odporu nepřipravené zápolí, ale nutí jej i k tomu, aby hledal prostor, kde z východiště k cíli vede dobrá a nejkratší silnice. Jen za těchto podmínek může útočník doufat, že dosáhne stanoveného cíle v několika hodinách, t. j. dříve, než se nepřipravený obránce vzhopí k organisovanému odporu.

Pro obránce z toho vyplývá pravý opak, t. j. nutnost klást odpor i neorganisovaný a hned od počátku s úkolem zdržovat pohyb a současně vyvíjet činnost směřující k tomu, aby nepřítel byl nucen často uhýbat se silnice a hledat jinou cestu, čímž se dosáhne též zpomalení jeho pohybu. Stačí zničit most přes regulovanou úzkou strouhu s pevnými hlubšími břehy, abychom donutili soupeře buď k 2—3hodinné pracovní zastávce na obnově mostu, nebo k odbočení se silnice na rovnoběžnou sousední komunikaci.

Takové odbočení nebude vždycky snadné a rychlé, poněvadž zadní vozidla, neorientovaná o situaci vpředu, zásadně dojíždějí před zastavením na vzdálenost 5—10 m a tak zpravidla velká část proudu bude nucena se vracet k nejbližší polní cestě, vhodné k odbočení. Otočit osamělé vozidlo na silnici vyžaduje trochu zručnosti, otočit však celý proud vozidel vyžaduje dlouhého času a trpělivosti, která při takovém spěšném podniku zpravidla chybí.

Pohyblivost můžeme však zasáhnout i přímo v jejím zdroji, t. j. v motoru nebo alespoň v pneumatikách. Motor nemusí být přímo zničen; stačí, aby některá důležitá část byla pokřivena a motor se zastaví. Proto záškodná palba jednotlivců musí v tomto případě být uplatňována proti motorům než proti lidem. Pneumatiku můžeme poškodit bez palby, roztrousíme-li po silnici asi 2.5 cm dlouhé hřebíky s těžkými a trochu oblémy hlavičkami, aby se hřebík samočinně stavěl na hlavu.

I výměna nebo oprava pneumatik vyžaduje času a vozidlo opravované na silnici vždy do určité míry překáží předjíždějícím, nehledíc k tomu, že se tím trhá organický svazek jednotlivých složek proudu a jeho ovládání se stává zdoluhavější a těžkopádnější.

Plné pryžové obruče nebude mít na svých vozidlech žádná motomechanisovaná jednotka, poněvadž by tím zmenšila rychlost na pouhých 15 až 20 km v hodině.

Těž v noci a v husté mlze nedosáhne motomechanisovaná jednotka své maximální rychlosti.

P a l b a. Vzhledem k tomu, že v každé motomechanisované skupině je mnoho tanků a obrněných aut, t. j. pohyblivých palebných zdrojů chráněných pancířem, musíme konstatovat, že zde je dána okamžitá a drtivá převaha palby nad každou normálně organisovanou pěší jednotkou, nepodporovanou jinými bojovými prostředky. Z toho vyplývá, že podobná jednotka nemůže definitivně zastavit motomechanisovanou jednotku, poněvadž jí k tomu chybí potřebná výzbroj. Zde potřebujeme méně kulometů a pušek, ale zato více pěchotních kanonů, kulometů velké ráže a s dostatek vlastních tanků.

Palebné prostředky motomechanisované skupiny jsou tak seskupeny, aby tato drtivá převaha palby mohla být uplatněna především ve směru pohybu, t. j. aby žádný odpor nezdržel na dlouho pohyb skupiny vpřed, dokud je tento pohyb ještě možný. Boky a týl se jen chrání. To je důležitý poznatek, který ukazuje, že i jednotka málo vybavená nutnými prostředky může působením do boku proudu vozidel získat značný úspěch, když jiná jednotka současně zaměstnala na chvíli čelo a zastavila pohyb skupiny.

Toto taktické užití palby obránce, je-li provedeno v dostatečně velkém měřítku, může silně otrást motomechanisovanou skupinou. Zničení skupiny může však nastat teprve tenkrát, až se nám podaří soustředit na ohrožený směr dostatečný počet protitankových zbraní.

Palebná hodnota celé motomechanisované skupiny, ať jest jakkoli mohutná a vyznačuje se jakoukoli pohyblivostí, přece není nezávislá, poněvadž se nesmí příliš vzdálit od proudu vlastních aut. Tím jest omezeno její působení do šířky, což umožňuje obránci soustřeďovat se poměrně blízko ohrožené komunikace. Je přirozené, že síly své palby může motomechanisovaná skupina plně využít jen ve dne.

Každá tato skupina má též svou KOPL. pro obranu stojícího proudu vozidel proti útoku letectva, když bojové jednotky sesedly k boji a vzdálily se od vozidel.

M o ž n o s t p ř e k v a p e n í. Překvapen může být nejen obránce nájezdem motomechanisované skupiny, ale může být překvapena i motomechanisovaná skupina včasnou obranou napadeného. Aby napadený nebyl překvapen a jeho obrana byla včasná, musí mít řádné zpravodajství.

Předvoj motomechanisované skupiny nenechá předjet ani odbočit se silnice žádné domácí vozidlo, aby nepodało zprávu o nájezdu, a zároveň zničí možnost přespolního dorozumívání na každém poštovním úřadě při silnici, takže zpravodajství obránce bude bez běžných pojítek a rychlost podávání zpráv může být někdy menší než rychlost pohybu útočníka. Na včasném podání zprávy závisí vzplanutí odporu prostředí proti projíždějící motomechanisované skupině, aby její rychlost byla zpomalena, a na něm

závisí též včasné uvědomení a orientace jednotek, které musí být teprve převezeny na ohrožený směr, aby útočníkovi zatarasily cestu a zničily jej dříve, než dosáhne cíle. Toto zpravodajství musí být nepřetržité.

Zde se nevyhneme spolupráci s letectvem, které nejlépe může sledovat pohyb nepřátelské motomechanisované skupiny, zda neodbočuje od dosa-
vadní cesty jiným směrem, a které může být v stálém styku s vlastní po-
hotovostí proti motomechanisovaným skupinám, jejíž motory musí být
v činnosti ihned od dojití první zprávy o nepříteli.

Pro včasné uvědomení bližšího okolí ohrožené komunikace nutno pře-
dem připravit systém dorozumívání optickými a akustickými pojítky a
vytvořit telefonní vedení, nezávislé na poštovní centrále.

Zranitelnost. Zasáhnout těleso v pohybu je těžší než zasáhnoutli
totéž těleso v klidu. Motomechanisovaná skupina v pohybu je méně za-
sažitelná nejen pro svůj pohyb, ale i pro značné vzdálenosti jednotlivých
vozidel za pohybu. Jakmile se skupina zastaví a vozidla se začnou srážet,
je nejzranitelnější. Z toho vyplývá snaha obránce nejen na motomechani-
sovanou skupinu pálit, ale ji při tom i zastavit, aby palba měla co nej-
příznivější podmínky. Proti palbě letectva je motomechanisovaná skupina
nejcitlivější, je-li konána ve směru pohybu celého proudu. Čelně je moto-
mechanisovaná skupina pro velký počet tanků a OA. zranitelná jen palbou
protitankových zbraní, bočně je zranitelná všemi palebnými prostředky
pěchoty. (Tímto bokem rozumíme ovšem onu část proudu, která obsahuje
vozidla dopravní.)

Proti palbě letectva bude motomechanisovanou skupinu bránit vlastní
silné letectvo a vlastní KOPL., proti palbě pozemní ať čelní nebo od boku
bude se bránit skupina sama především rychlým a brutálním pohybem
k cíli a pak vlastní palbou.

Motomechanisovaná skupina jest ovšem zranitelná nejen na lidech
a zbraních, ale i na vozidlech. Proto když jednotky sesedly s aut k boji,
zůstává stále u proudu aut určitá jednotka obrany proti pozemnímu ne-
příteli, kromě určité jednotky KOPL. proti útokům letectva. O tyto síly
jest útok skupiny chudší.

Silný útok do boku proudu vozidel, když sesedle jednotky jsou za-
městnány čelně, může rozhodnout o porážce motomechanisované skupiny
stejnou měrou, jako dostatečný počet protitankových zbraní bojujících
proti motomechanisované skupině čelně. Nejjistěji povede k cíli současně
užití obou těchto způsobů.

Možnost obrany motomechanisované skupiny po
dosažení cíle. Má-li být některý bod napadeného státu jen zničen,
obstará to letectvo; má-li být na určitou dobu obsazen, musí být vyslána
motomechanická skupina (někdy i několik samostatných motomechanic-
kých skupin po různých cestách). Čím více je napadený překvapen a zma-
ten, tím více poskytne útočníkovi času k přípravě obrany obsazeného místa.

Zaujetím obrany ztratí skupina typický znak motomechanisovaných
jednotek (pohyblivost) a přijme vlastnosti pěchoty, silně vybavené kulo-
mety a útočnou vzbou, což velmi zvyšuje odolnost její obrany. Značnou
část vozidel při obraně pravděpodobně ztratí, poněvadž se zpravidla nedají
na místě skrýt před palbou a poskytují veliký cíl.

Záchrana vozidel by byla možná, jen když neběží o obsazení nějakého
důležitého uzlu komunikačního nebo střediska výrobního, nebo politického

v hlubokém zápolí, ale když jde jen o obsazení důležité čáry v terénu, umístěné poněkud hlouběji v území napadeného státu, aby posloužila za východiště útoku polní armády. Tato ztráta vozidel po dosažení cíle však nikterak nesníží odolnost obrany motomechanisované skupiny na dosaženém cíli, poněvadž jich k obraně (alespoň vozidel dopravních) nepotřebuje.

Možnosti této obrany budou především závislé na rychlosti, s jakou napadený soustředí drtivou sílu, aby vetřelce zdolal. Zdolání nebude tak snadné. Každá palba dělostřelectva a bombardování s letadel zasáhne zároveň s nepřítelem i vlastní objekty výrobní nebo dopravní a zničí je ještě důkladněji, než by se to mohlo podařit nepříteli samému. Bez tohoto mohutného zásahu dělostřelectva a letectva bude likvidace vpádu na cíli velmi zdoluhavá, neboť obrana vetřelce na obsazeném cíli bude živena jeho vlastním letectvem, které bude shazovat munici, obvazy a potraviny a není vyloučena ani možnost vysazení posil z letadel pomocí padáků.

Co je výhodnější? Rychlé a důkladné zničení vlastních důležitých objektů zároveň s vetřelcem, aby mohlo být stejně rychle započato obnovení toho, co bylo zničeno, nebo zdoluhavá likvidace vpádu s nadějí, že zničení vlastních objektů bude snad menší? Obojí je špatné, poněvadž v obou případech jest obsazené místo na dlouhou dobu vyřadeno z činnosti, čehož využívá polní armáda útočnickova k získání úspěchu.

Tato okolnost nutí napadeného, aby zastavil nájezd motomechanisované skupiny stůj co stůj ještě před cílem nájezdu a žádná oběť nemůže být pro tento účel dosti velká. Rozhodující souboj mezi motomechanisovanou skupinou a jednotkami napadeného musí se tedy odehrát všude jinde, jen ne na cíli nájezdu, jinak ztratí napadený mnoho výhod, které měl předtím v ruce.

Zásobování motomechanisované skupiny nečiní zvláštních potíží, nenarazí-li skupina po cestě na soustavný odpor. Nádrže vozidel jsou před vyražením naplněny pohonnými hmotami, které stačí, aby jednotka i při zdolávání menších odporů dosáhla cíle bez nového plnění nádrží. Předpokládá se ovšem, že pásová vozidla mohou využít své rychlosti při normálním chodu motorů na silnici, kdy je nejmenší spotřeba pohonných hmot v poměru k ujeté vzdálenosti. Jsou-li tanky odporem obránce přinuceny opustit silnici, ztratí jednak rychlost, jednak i spotřeba pohonných hmot se zvětší, takže se poměr mezi spotřebou pohonných hmot a ujetou vzdáleností zhorší. Je-li odpor obránce soustavný, nemůžeme spotřebu pohonných hmot již měřit ujetou vzdáleností (tank musí kličkovat, často se vrací a motor často pracuje, i když se vozidlo v boji na chvíli zastaví) a měříme ji podle počtu pracovních hodin.

Tedy jen soustavným odporem od začátku pronikání můžeme donutit pásová vozidla k úplnému spotřebování pohonných hmot dříve, než dorazí k cíli. Nové naplnění nádrží nebude příliš obtížné, i kdyby se obránci podařilo zničit některá dopravní vozidla s pohonnými hmotami, poněvadž při silnici je dostatek nádrží s benzinem a motomechanisovaná skupina neopomine se jich závčas zmocnit. Plnění nádrží znamená ovšem jisté zdržení.

Mnohem ožehavější pro motomechanisovanou skupinu je zásobování municí, poněvadž ji nelze doplňovat z místních zdrojů a její spotřeba při střelbě z takového počtu kulometů je neobyčejně veliká. Proto obránce musí

motomechanisovanou skupinu nejen zastavovat překážkami technického rázu, ale musí ji neustále nutit k udržování palby. Pak se může snadno přihodit, že u kulometů v jistých okamžicích nebude střeliva.

Bojová vozidla se musí zpravidla vracet z bojového sledu pro munici, což nebude vždy právě rychlé a nepřispěje k pořádku v proudu. Tím donutí obránce motomechanisovanou skupinu k vyčerpávání zásob uložených na autech a podlomí značně průbojnou sílu skupiny. Těžko se útočí tomu, kdo musí šetřit střelivem.

Ani zásobení letadly za pohybu skupiny není vždy dosti rychlé, poněvadž letadla spustí střelivo poblíž proudu vozidel na měkkou ornici, odkud je musí nosit lidé k silnici. Při značné délce proudu a možné vzdálenosti auta, na které má být toto střelivo naloženo, může to trvat hodinu a více, nežli se ono střelivo uplatní v boji.

Zásobování potravinami nepůsobí první den žádné potíže.

Zato největší potíž způsobí motomechanisované skupině zásobení jiného druhu, které se při dosavadním způsobu boje jednotek bez motorů nevykytovalo, které je proto málo známé. Je to vlastně oprava a výměna poškozených součástí vozidel, aby se tato vozidla mohla dále pohybovat.

Před zahájením pohybu jsou ve východišti všechna vozidla důkladně prohlédnuta a je pravděpodobné, že bez poruchy (kromě poškození pneumatik) dorazí až k cíli, nevznikne-li po cestě boj. Zde právě záleží na obránci, aby svou palbou na vozidla způsobil co nejvíce poruch. Pouhá výměna kola u nákladního auta trvá asi 10 minut, oprava pneumatiky nejméně dvakrát tolik, menší oprava motoru může trvat i déle.

Při normálním pohybu kolony znamená čtvrt hodinná zastávka některého vozidla zpoždění o 7—8 km, při půlhodinné zastávce 15 km. Tím je dána vzdálenost zadního voje, který zásadně jede poslední, t. j. nenechává za sebou stát na silnici žádné vlastní vozidlo, o kterém nebylo rozhodnuto, že má být opuštěno. Zde se naskýtá obránci vhodná příležitost napadnout jednotlivá osamocená vozidla mezi valným vojem proudu a zadním vojem a zničit je.

Nelze předpokládat, že by motomechanisovaná skupina nebyla dostatečně zásobena záložními součástkami vozidel, a proto také neočekáváme, že se její pohyb vzhledem k tomu zastaví. Obránce však svým zásahem může vozidlo tak poškodit, že buď musí být opuštěno pro nemožnost rychlé opravy nebo musí být opraveno, což znamená zpoždění. Často se opakující poruchy vozidel mají velký vliv na rychlost pohybu předvoje, který proto musí na určité čáře vyčkávat, aby se vzdálenost od předvoje k zadnímu voji neustále nezvětšovala. To ovšem platí jen tenkrát, klade-li prostředí, kterým motomechanisovaná skupina projíždí, vydatný odpor. Neklade-li prostředí vydatný odpor, nezáleží na vzdálenostech a předvoj využije své rychlosti.

Odsuny budou nemožné, vzplane-li vydatný odpor prostředí, kterým motomechanisovaná skupina projíždí. Nebude možný ani odsun materiálu, ani zajatců, ani raněných. Proto odpor prostředí musí motomechanisovanou skupinu ohrožovat nejen čelně a v bocích, ale i vzaďu, aby znemožnil jakékoliv odsuny.

Z posouzení uvedených možností a nevýhod motomechanisované skupiny vyplývá závěr.

Z á v ě r: Napadený musí stůj co stůj zastavit motomechanisovanou skupinu před dosažením cíle. Proto musí připravit vydatný odpor prostředí, projevující se nejen palbou, ale i ničením malých mostů na vhodných místech, aby co nejvíce zpomalil pohyb útočníka.

Aby se tento vydatný odpor prostředí mohl včas uplatnit, musí být organisováno vyhovující zpravodajství, které zároveň umožní včasné převezení vlastních jednotek způsobilých zničit nepřátelskou motomechanisovanou skupinu. Budou to především jednotky útočné vozby, dále zvláště organisované jednotky pěchotních kanonů a kulometů velké ráže s nejnutnějším počtem pěchoty pro čelní střetnutí, pak jiné jednotky pěchoty slaběji vybavené útočnou vozbou a protitankovými zbraněmi pro úder do boku.

Letectvo při svém útoku na motomechanisovanou skupinu musí počítat se střetnutím s nepřátelským letectvem a silnou KOPL.

Některé z vyjmenovaných jednotek pro boj proti motomechanisovaným skupinám musí být nově vytvořeny („nepravidelná pěchota“, samostatné jednotky pěchotních kanonů a velkých kulometů) a společně s těmi jednotkami, které již existují, musí být až na „nepravidelnou pěchotu“ umístěny centrálně ve vnitrozemí jako hotovost určená proti nájezdům nepřátelských motomechanisovaných skupin.

Bude to tedy v jádře boj pěchoty proti nepřátelským motomechanisovaným jednotkám („nepravidelná pěchota“, pěchota na autech, silněji vybavená pěchotními kanony i velkými kulomety a útočnou vozbou a podpořovaná letectvem), ale organisace této veškeré pěchoty musí být zvláště pro tento účel upravena.

5. Vnik motomechanisované skupiny do území napadeného státu na začátku války.

Vnikne-li motomechanisovaná skupina do území napadeného státu zcela znenadání v hlubokém míru, nebude ovšem mít proti sobě na hranicích krycí jednotky napadeného a úspěch či neúspěch vpádu bude zcela závislý na tom, jak se napadený stát již v míru připravil na takovou obranu, t. j. zda bude moci klást odpor obyvatelstvo, jehož krajem bude motomechanisovaná skupina pronikat, a zda budou ve vnitrozemí připraveny nutné jednotky k likvidaci nájezdu. Jen tenkrát může být nerušeně vykonána mobilisace a nástup polní armády, funguje-li bezvadně obrana proti jakýmkoli nájezdům do vnitrozemí. Každý stát, který nemá souvisle obsazené pásmo opevnění na hranicích, je nejzranitelnější právě takovými nájezdy a nedostatek opevnění musí vyvážit větší pohotovostí proti motomechanisovaným skupinám.

Proniknutí nepřítel hranicemi bude zcela jednoduché a bude vykonáno bez boje.

Bude-li před konfliktem předcházet politické napětí takového rázu, že bude vytvořen kryt hranic, neobejde se to ovšem bez boje. Bude-li kryt slabý, pokusí se motomechanisovaná skupina prorazit jím sama, aby získala čas. Síla má na to dosti. Jednotky krytu nemohou zpravidla zastavit neočekávaný a prudký nápor motomechanisované skupiny, poněvadž jim k tomu chybějí prostředky. Ale tak jako kůže při bodnutí nožem dále setrvává kolem rány a dále koná svou původní funkci, t. j. kryt těla, tak i jednotky krytu hranic musí mít stále na zřeteli, že proniknuvší motomechanisovaná skupina má jiné vzdálenější cíle, že si okolí zpravidla nevšímá, dokud není k tomu nucena, a že tedy jednotky krytu hranic musí zůstat na svých místech.

tech. Rozumí se samo sebou, že musí mezeru vytvořenou nepřátelským nájezdem co nejdříve uzavřít.

Jednotky krytu hranic pracují pro polní armádu. Každý ústup jednotek krytu znamená zmenšení možností polní armády, a kdyby ústup těchto jednotek měl být vykonán z obavy o týl („nepřítel za námi!“), bylo by to tragické nedorozumění. Útočník by svými nájezdy nejen pronikal k životním střediskům napadeného státu, ale k dovršení zkázy by strhoval s sebou na široké frontě i obráncův kryt hranic, stojící na hranicích s výhradním úkolem klást odpor nepřátelské polní armádě.

Nájezd motomechanisované skupiny se podobá kamenné střele, vystřelené proti obleženému hradu. Prorazila-li střela první zeď, neutikají obránci této zdi dozadu, nýbrž sestrvávají na svých místech, aby odrazili útok jednotek, postupujících za střelou a při tom rychle ucpávají trhlinu ve zdi. Střelu zastaví některá z vnitřních zdí hradu, aniž se tím obrana vnější zdi nějak znepokojí.

V budoucí válce bude mnoho záležet na krytu hranic, na této „první zdi“ napadeného státu, aby ji takový nájezd motomechanisované skupiny nepohnul. Zeď krytu může být v místě nájezdu prorazena, nemá-li dosti prostředků k zastavení nájezdu, ale sousední jednotky sestrvávají na místě, uzavírají vzniklou mezeru a kladou odpor nepříteli pronikajícímu za motomechanisovanou skupinou, aby jeho postup zastavily nebo zpomalily a bojem získaly nutné zprávy pro vlastní velení.

Je to něco nového, nebývalého, aby jednotka na hranicích, připravená vést ústupový boj, neustupovala, když nepřátelská motomechanisovaná skupina pronikla v jejím úseku. Je to novinka s hlediska taktického, předpisy se o tom nezmiňují, a také v praxi se to nikdy předtím nevyskytovalo. Proto do přípravy obránce na válku bude patřit též úprava příslušných předpisů v tomto smyslu a školení velitelského sboru.

Uslyšíme-li otázku, zda jest opravdu vyloučen případ nájezdu motomechanisované skupiny jen s úkolem zatlačit anebo zničit kryt hranic, odpovíme stejně, jako kdybychom slyšeli otázku: „Proč těžké dělostřelectvo nestřílí na polní stráž?“ Odpověď je táž: „Není to vhodný cíl.“ Zajisté i v boji s polní armádou útočníka budou jednotky krytu hranic přinuceny bojovat proti útočné vozbě, ale bude to útočná vozba podporující nástup pěchoty, jezdeckva a cyklistů, přizpůsobující se při tom rychlosti těchto jednotek a bojující proti blízkým poměrně cílům podporované pěchoty a jezdeckva. Boj proti takovým jednotkám není novinkou, ale není to boj proti motomechanisované skupině, nýbrž boj proti pěchotě nebo jezdeckvu podporovanému tanky.

Nebudeme předpokládat na začátku války, kdy obránce jest buď málo připraven nebo není vůbec připraven, že útočník sám dobrovolně znehodnotí svůj drahocenný materiál investovaný do motomechanisovaných skupin a že místo rychlé rozhodné rány proti srdci napadeného státu dá těmto skupinám vykonávat pěchotní boj o pohraniční terén, ačkoli má na to celou polní armádu.

6. Účast polní armády v boji proti motomechanisovaným skupinám.

Stojí-li obě polní armády pevně proti sobě a nemá-li fronta mezer, bude proniknutí motomechanisované skupiny bez součinnosti polní armády nemožné. Polní armáda útočnickova musí napřed svést bitvu a průlom obrán-

covy fronty. Této bitvy o průlom se motomechanisovaná skupina nezúčastní, tak jako se jí zpravidla nezúčastní jezdectvo s cyklisty, připravené k využití úspěchu. Jezdectvo s cyklisty, podporované útočnou vozbou, jest určeno k pronásledování ustupujících jednotek polní armády a k rozšíření průlomu, kdežto motomechanisovaná skupina jest určena k hlubokému proniknutí do území napadeného státu. Zatím, co jezdectvo ve spolupráci s cyklisty a s podporou útočné vozby skvěle uplatní při pronásledování svou pohyblivost, ztratila by motomechanisovaná skupina svou rychlost, poněvadž by žádný nepřítel před ní nemohl dosti rychle ustupovat. Z toho vyplývá, že motomechanisovaná skupina nenahrazuje jezdectvo s cyklisty, že oprávněně existuje vedle jezdeckva, ale že jest určena k vedení samostatných, rychlých a rozhodných ran proti důležitým střediskům uvnitř napadeného státu.

Bitvy o průlom se motomechanisovaná skupina nezúčastní také proto, že by vyčerpala zásobu pohonných hmot a munice a utrpěla ztráty, což by zmenšilo její údernou sílu a unavilo by (ve smyslu technickém) předčasně motory; to by mělo zase za následek větší množství poruch po cestě, a tím také zmenšení rychlosti. Proto bude motomechanisovaná skupina připravena v určité vzdálenosti za frontou, aby teprve po dovršení průlomu vyrazila k vlastnímu účelu.

Tato okolnost se může stát útočníkovi nepříjemnou, zjistí-li obráncovo letectvo přítomnost motomechanisované skupiny a bude-li mít obránce dostatek času, aby na ohrožené místo přivolala zavčas zálohy.

Polní armáda obráncova, a tudíž ani pěchota nebude tedy bojovat s motomechanisovanou skupinou přímo na frontě. Kdyby k takovému boji došlo, což je velmi nepravděpodobné, nebude to boj s celou motomechanisovanou skupinou, poněvadž dopravní a zásobovací vozidla zůstanou mimo dosah obráncovy pěchoty, ale bude to obrana proti útoku přískokem postupující pěchoty sesedlé s auta silně podporované útočnou vozbou a dělostřelectvem.

A což kdyby motomechanisovaná skupina po průlomu fronty dostala za úkol ohrozit polní armádu z týlu? Stačí na tento úkol? V otevřeném poli plně nestačí, poněvadž její síla jest omezena. Ale ohrožení armády z týlu nemusí vždy znamenat útok zezadu na obráncovy síly. Obsazení přechodů přes řeku v týlu ustupující armády, zničení možnosti přísunu munice, posíl a proviantu a rozvrácení velitelského aparátu bojujících jednotek je daleko zhoubnější a vede jistě k cíli než palba zezadu na některou jednotku, tvořící zlomek celé polní armády. Avšak i v takovém případě, kdy některá jednotka na frontě bude napadena zezadu motomechanisovanou skupinou, bude se bránit zase jen útoku přískokem se pohybující pěchoty s tanky.

Boj proti motomechanisované skupině nemůžeme však chápat jen jako obranu proti úderu jejího čela, poněvadž by obránce byl v stále nevýhodě, ale musíme tento boj vidět do hloubky, t. j. nesmí zde opět chybět vydatný odpor obyvatelstva, které musí ohrozit motomechanisovanou skupinu z boků, nehledíc k vyvinutí čelního odporu po cestě a k včasnému podávání zpráv.

Zde znova vidíme, že polní armáda v budoucí válce nebude moci splnit svůj úkol, nebude-li organisován odpor všeho domácího obyvatelstva proti motomechanisovaným skupinám. Polní armáda obráncova musí plnit úkol na hranicích státu, a proto musí mít tyl zajištěn vlastním obyvatelstvem.

Pak nezáleží na tom, je-li nájezd motomechanisované skupiny veden proti hlavnímu městu, nebo přímo do týlu bojující polní armády, poněvadž odpor obyvatelstva v obou případech stejně vzplane se stejnou nadějí na úspěch.

Tyto okolnosti nejen nutí obránce k úsilovné organisaci branného odporu obyvatelstva, ale přinášejí i určité novinky s hlediska taktiky a psychologie. Tak v budoucnu každá jednotka polní armády musí rozšířit své zpravodajství o nepříteli i na tyl, záložní jednotky v zadních sledech musí připravit svůj možný zásah nejen dopředu a do stran, ale i dozadu a jednotky odpočívající za frontou se budou musit jinak a lépe zajišťovat než sestavou.

S hlediska psychologického bude nutno vykořenit vžitou představu, že nepřítel v tylu bojující jednotky musí vždycky znamenat katastrofu. V mnoha případech stačila doposud palba v tylu bojující jednotky, aby se v zápleti vlivem nejistoty a zveličených představ zhroutila celá obrana, ač po všech jiných stránkách byla solidně založena.

Tato psychologická příprava jednotek polní armády jest velmi naléhavá, poněvadž znamená hotový převrat v dosavadním způsobu myšlení. Nelze upřít, že motomechanisované skupiny mají v rukou nejen iniciativu, co se týká volby času, směru a cíle nájezdu, a že v prvních chvílích mají i mohutnou převahu nad obráncem, ale, hlavně, nelze upřít, že jsou nejvíce způsobilé šířit zmatek a paniku. Zmocnil-li se v posledních válkách útočník určitých míst hluboko v napadeném státě, znamenalo to určitou porážku obránce, poněvadž se těchto míst zmocnila polní armáda útočnickova a tuto armádu nebylo možno jen tak vypudit. Zpráva o pádu těchto míst nepříteli cházela tehdy neočekávaně, poněvadž postup nepřítele byl po mnoho dní sledován a výsledek se dal předvídat, a přece taková zpráva obvykle hluboko otřásla vírou ve vítězství a morálkou obráncových sil.

Jak teprve zapůsobí v příští válce na obráncovy jednotky bojující na frontě nenadálá zpráva, že město N... 50 km za frontou je v rukou nepřítele? I když tento nepřítel (t. j. motomechanisovaná skupina) je možná sám zle tísněn, přece psychologicky může tato zpráva působiti stejně zhoubně na bojující jednotky polní armády, jako kdyby šlo o nepřátelskou polní armádu. Možnost takových překvapení v budoucnu vyžaduje velitelů i jednotek duševně vyrovnaných a již v míru vycvičených v rozlišování nepřítele a v chladném výpočtu jeho možností.

Navyknou-li si velitelé jednotek obráncovy polní armády již v míru potírat stereotypní a paniku šířící zvolání „nepřítel za námi!“ a nahradí-li je skutečnou hodnotou, na př. „prapor pěchoty s tanky za námi!“, učinili další významný pokrok v boji proti motomechanisovaným jednotkám: Strhli nimbus s celkového a neurčitého pojmu „nepřítel“, neboť spočetli jeho palebné prostředky a ukázali tím, že jeho možnosti nejsou neohraňované a že je možno jim čelit.

Ne fantastický pojem „nepřítel“, ale konkrétní pojem „puška“, již se čelí zas puškou, „tank“, jemuž se čelí tankem anebo dělem atd. Tato psychologická příprava musí být tak pronikavá, aby bojující jednotky polní armády zůstaly na svých místech, i kdyby je motomechanisovaná skupina ohrožovala zezadu.

Vyklidí-li jednotky krytu hranic v neodůvodněném strachu o svůj tyl část terénu, může jej polní armáda znova získat. Vyklidí-li však jednotky polní armády určitou oblast z téhož důvodu, zpravidla ji zpět již nedosta-

nou, hlavně z toho důvodu, že ztratily schopnost hodnotit nepřítele podle jeho skutečných možností a že podléhají strachu.

Stručně shrnuto: Má-li polní armáda obráncova splnit svůj úkol, musí být již v míru u jejích jednotek vypěstována jak taktická, tak i psychologická odolnost týlu.

7. Odpor prostředí.

Kdo nebude v příští válce bojovníkem? Útoky letectva a použití bojových plynů a bakterií se netýkají jen polní armády. Podle cílů války, hlášených docela nepokrytě již v míru, jde útočícím státům o „životní prostor“ pro vlastní obyvatelstvo, jinými slovy, dosavadní obyvatelstvo tohoto prostoru útočníkovi jen překáží. Ztenčit počet tohoto obyvatelstva na míru co nejmenší patří mezi cíle války.

Je-li pokojné civilní obyvatelstvo napadáno a usmrcováno, smí pro ně platit jiné zákony obrany než pro armádu? Má se spokojit pouhým nasazením masky nebo se uchýlit do úkrytů i v takovém případě, kdy nepřítel stojí na ulici na dosah ruky? A jaký nepřítel? Jeho vítězná polní armáda? Ne! Smělý vetřelec, který využívá své rychlosti pohybu a mohutnosti palby, aby v týlu obráncovy armády (je-li již soustředěna) nebo v dobách mobilisace šířil zmatek a zkažku. Na otázku o životě a smrti vlastního státu neodpoví čestný člověk obojetně.

Bojující stát v příští válce nebude mít rozloženu do hloubky jen svou polní armádu, nýbrž všechno obyvatelstvo uvnitř státu musí představovat další obranné sledy. V civilisovaných státech nebylo od jistých dob třeba, aby do boje zasahovaly jiné osoby než vybraní muži. Časy se však změnily, a proto se mění i výběr bojovníků. Ohrožen je každý, a proto každý musí bojovat.

Tím ovšem vzniká otázka výcviku, vedení a vyzbrojení obyvatelstva, aby vznikla ona žádoucí „nepravidelná pěchota“ všude po celé oblasti státu. Výcvik musí záležet ve výcviku střeleckém a v nacvičení několika možných způsobů odporu proti nepřátelskému nájezdu jak u vlastní osady, tak i u osad sousedních. Bojová činnost bude záležet v palbě na proud dopravních vozidel, v podávání zpráv a v ničení předem určených objektů na komunikacích, jakož i v útocích na osamělá dopravní vozidla na silnici.

Podrobná znalost terénu a stálá přítomnost osob připravených v příslušných rayonech poskytne výhodu pohotového spuštění palby, při čemž střelící jsou tak rozptýleni a skryti v terénu nebo mezi objekty, že každý zákrok útočné vozby v ohroženém směru vyzní naprázdno. To předpokládá ovšem, že potřebná pohotovost je připravena pro každou možnou situaci.

Jaké cíle bude volit jednotlivý střelec? Především ne pancíř, poněvadž rány proti němu jsou zahozené. Střílet se bude na osoby a na motory. Jede-li kolem po silnici nepřátelské dopravní auto s mužstvem, má střelec dosti času, aby vystřelil na sedící mužstvo a znova dobře zamířil na mužstvo v následujícím vozidle, které se pohybuje za prvním ve vzdálenosti 50 až 100 m. Při normální střelecké zručnosti bude moci střelec na každé kolem jedoucí nepřátelské dopravní vozidlo vystřelit po jedné ráně.

Pojede-li kolem nepřátelské auto naložené materiálem, nezamíří střelec na řidiče, ale na motor, poněvadž mu poskytuje větší cíl. Teprve tenkrát, když se vozidlo zastaví a řidiči vystoupí, aby se ujali poruchy, jsou určeny další střely jim, nejede-li právě kolem jiné vozidlo. V takovém případě stře-

tec napřed střílí na další vozidlo a teprve v prázdné chvíli ničí palbou obsluhu zastaveného vozidla.

Jede-li kolem skupina motocyklistů, musí střelec mířit raději níže, kde má možnost zasáhnout nejen jezdce, ale i motor, po případě pneumatiky. Když skupina motocyklistů projela, ničí střelec opoždělé motocyklisty, opravující svá vozidla při silnici.

Růdké rozmístění střelců v terénu a mezi objekty dovoluje palbu na silnici současně s obou stran, aniž se při tom střelci navzájem příliš ohrožují.

Takový nepřítel motomechanisované skupiny je velmi nepříjemný, poněvadž je nepostižitelný. Nelze proti němu uplatnit převahu palby, poněvadž je všude a nikde. Odpovídat palbou z jedoucího auta nemá ceny, zastavit proud a odhánět střelce od silnice z účinného dostřelu znamená ztrátu času, jehož není nazbyt. Ztratí-li motomechanisovaná skupina po cestě hodně času bojem, nedosáhne stanoveného cíle vůbec, poněvadž napadený si pospíší závčas přehradit útočníkovi cestu překážkami a speciálními jednotkami, nehledíc k tomu, že každá zastávka zvětšuje nebezpečí leteckého útoku na proud aut na silnici.

Co počít, když řídí střelba z pušek ničí odhodlaně a všude mužstvo i motory jedoucí motomechanisované skupiny? Při vydatně organisovaném odporu obyvatelstva musí být v motomechanisované skupině postupně zasaženo vše, co není chráněno pancířem.

A což kdyby nepřítel opatřil všechny motory dopravních vozidel a budky řidičů pancířem a kdyby opatřil pancéřovou stěnou i auta na dopravu bojových jednotek? Nepřítel to může učinit, ale zároveň bude nucen zdvojnásobit počet dopravních vozidel. Váha těchto vozidel nesmí překročit normální únosnost obyčejných silničních mostů, poněvadž každou struhu nebude možno překročit vedle mostu, i když předpokládáme, že všechna vozidla budou, když ne pásová, alespoň šestikolová. Zdvojnásobit proud aut znamená prodloužit jej při pohybu o řadu kilometrů, a tím zvětšit nejen jeho těžkopádnost, ale i zranitelnost letectvem. Dále to znamená zdvojnásobit počet mužstva pro řízení vozidel a pro přímou obranu proudu, čímž se zeslabí čelní úder. Zároveň se zdvojnásobí počet zastavení jednotlivých vozidel na silnici pro poruchy motorů nebo pneumatik. Motocyklista pak nemůže být chráněn pancířem vůbec.

Ale i v takovém případě, kdy mužstvo a motory budou chráněny pancířem, nebude situace motomechanisované skupiny lehká. Jakost pancířů je různá, a neúčinkuje-li průbojné střelivo z pušek, jsou jiné cesty, jak zpomalit pohyb motomechanisované skupiny a jak jí způsobit ztráty. Ničení silničních mostů na vhodných místech, aby se překážka nedala překročit vedle mostu, nutí motomechanisovanou skupinu buď k obrácení a odbočení na sousední most, není-li rovněž zničen, nebo k pracovní zastávce. Při tom musí pracovní mužstvo opustit auta a stane se terčem palby, stejně jako bojové jednotky, které musí pracovní oddíl chránit. Nemusíme ani podotýkat, že každé vozidlo, které se pro poruchu motoru nebo pneumatiky na silnici zastavilo, již zůstane stát trvale, poněvadž obsluha je držena v šachu palbou obránce, která jí znemožňuje opravit poruchu nebo napnout lano, aby se jiné vozidlo mohlo ujmout vleku. Zde utrpí motomechanisovaná skupina určité ztráty na lidech i na vozidlech, ale hlavní užitek má obránce z času, o který zpozdil pohyb oné skupiny ať již obcházením překážky, opravou mostu nebo úpravou břehů pro přechod.

Tímto zdržením nepřítele dává nepravidelná pěchota vlastním speciálním jednotkám možnost závčas přehradit cestu a prodlužuje možnost bombardování proudu skupiny vlastním letectvem.

8. Zničení motomechanisované skupiny.

Zpráva o vniku nepřátelské motomechanisované skupiny na území státu a o směru jejího pohybu přinutí obráncovu pohotovost proti nájezdům, aby zahájila činnost. Budou to především lehké rychlé tanky, které vyjedou nepříteli vstříc, aby posílily odpor vlastní nepravidelné pěchoty a aby mohly nezávisle na letectvu podávat zprávy.

Valné síly této pohotovosti, složené z tanků, z pěchotních kanonů a z velkých kulometů na autech s nutným počtem pěchoty na autech vyjedou v jisté vzdálenosti za nimi, aby jednak obsadily určitou čaru v terénu, na které se budou moci vzhledem k rychlosti pohybu nepřítele závčas připravit k obraně, jednak aby současným útočným manévrem do boku motomechanisované skupiny způsobily její zničení.

Na rozdíl od nepřátelské motomechanisované skupiny, která zpravidla proniká jen po jedné komunikaci, poněvadž tak rychlé jednotky pronikající po dvou nebo více rovnoběžných komunikacích nemohou být jedním velitelem ovládnuty (je-li potřeba pronikat najednou po několika rovnoběžných komunikacích, je každý proud soběstačný a pohybuje se zpravidla samostatně), vyjíždějí valné síly obranné pohotovosti již do určité míry rozčleněny do šířky, ve snaze přehradit nejen přímo ohroženou komunikaci, ale i nejbližší komunikace vedlejší, jichž by mohl nepřítel využít.

Vzhledem k možnosti pohybu tanků terénem nutno ovládat palbou protitankových zbraní i terén přilehlý ke komunikacím. Pěchotní kanony a velké kulomety zaujmou sestavu učeněnou do hloubky a chráněnou nejnutnějším počtem pěchoty pro přímou obranu jednotlivých zbraní, pokud místní nepravidelná pěchota nevystačí. Při rozmisťování protitankových zbraní nutno uvážit, že nepřátelská dopravní vozidla nebudou moci projít všude terénem tam, kde projedou tanky, z čehož vyplývá pro nepřátelské tanky při útoku povinnost prorazit podél vhodné komunikace. Dostane tedy většina protitankových zbraní jako hlavní úkol palbu přímo na komunikaci a do nejbližšího okolí, při čemž musí být každá zbraň tak umístěna, aby se mohla beze změny palebného postavení bránit i proti nájezdu nepřátelských tanků z boku.

Vlastní tanky zůstanou jako pohyblivá záloha a budou vrženy tam, kde se čelní útok motomechanisované skupiny projeví nejsilněji.

V této obranné sestavě vidíme tedy protitankové zbraně rozmístěné do šířky a do hloubky s největší hustotou kolem hlavní ohrožené komunikace, čímž je dán předpoklad k zničení nepřátelské útočné vozby, kdyby podnikla útok. Vlastní pěchota je řídce zastoupena a doplněna místním obyvatelstvem a koná přímou obranu protitankových zbraní proti útoku nepřátelské pěchoty. Vlastní tanky tvoří pohyblivou zálohu a bude jich použito teprve tehdy, až nepřítel podnikne útok, aby zesílily činnost protitankových zbraní, a hlavně aby palbou svých kulometů zastavily útok nepřátelské pěchoty, která by mohla snadno dosáhnout převahy nad řídce zastoupenou vlastní pěchotou.

Jaké jsou možnosti nepřítele? Kdyby byl od cíle nájezdu ještě hodně vzdálen, mohl by se pokusit obejít překážku. V daném případě bude však

zpravidla vždy blízko cíle, poněvadž obránce se začal pohybovat mnohem později, než útočník a volil své obranné postavení pro jistotu trochu dále vzadu, aby se mohl připravit k obraně. Pro blízkost cíle nájezdu nemůže se útočník vyhnout obránci velkým obloukem a malý oblouk při stejné pohyblivosti obráncových tanků zpravidla nestačí.

Zde útočníkovi zbývá jen pokus o čelní průlom do vyčerpání prostředků, a když selže pokus o čelní průlom, zbývá pokus o ústup, bude-li ještě možný.

Ústup by se mohl podařit, nebude-li motomechanisovaná skupina upoutána důraznou akcí do boku. Proto druhá část obranné pohotovosti, určená k manévru do boku nepřátelské motomechanisované skupiny, musí být tak vyzbrojena, aby její zásah byl účinný a vzal nepříteli možnost volného disponování dopravními vozidly.

Jaký odpor tuto obchvatnou skupinu očekává? Především to může být kulometná palba motocyklistů, zajišťujících proud vozidel proti úderu z boku. Proto musí mít obchvatná skupina tanky, aby mohla tento odpor rychle zdolat. Od okamžiku, kdy pěchota obchvatné skupiny opustí svá vozidla, musí postupovat rychle, aby co nejdříve přilnula k proudu nepřátelských vozidel. Pěchota půjde v řídkých tvarech, poněvadž nejde o žádný průlom, ale hlavně o znemožnění jakékoli manipulace s vozidly po celé délce kolony.

Do kterého boku motomechanisované skupiny bude úder výhodnější? Zde vedle členitosti terénu bude důležitá též komunikační síť a konečně správné rozpoznání velitele, že úder do boku motomechanisované skupiny z jistého směru znamená též uzavření tohoto směru pro případné odbočení motomechanisované skupiny.

Obchvatná skupina nebude mít lehkou práci, neboť po zdolání předsunutých skupin motocyklistů narazí na odpor přímé obrany vozidel a ten bude značný, poněvadž zde může být část nepřátelských tanků pro přímou obranu proudu a dá se očekávat i značná palba, hlavně z kulometů, které mohou být namontovány na každém dopravním vozidle. Kromě toho není vyloučena ani palba z pěchotních kanonů.

V tak silné palbě nemůže žádná obchvatná skupina dojít prvním náběhem na ztečnou vzdálenost a zmocnit se vozidel. Zde pro začátek postačí dosáhnout poměrně blízkého výstřelu na silnici, aby palbou vlastních pěchotních kanonů byly především zničeny nepřátelské tanky a pak porouchány motory jednotlivých dopravních vozidel, snažících se zahájit pohyb libovolným směrem. Musí tedy být v obchvatné skupině kromě tanků též pěchotní kanony.

Celková činnost obchvatné skupiny bude asi tato: V blízkosti nepřítele, když se jádro obranné pohotovosti zastaví, vyjede obchvatná skupina do svého východiště, odkud hodlá obchvat uskutečnit, a zařídí dokonale průzkum. Spojení s jádrem obranné pohotovosti udržují motocykly a osobní auta. Obchvatná akce má být utajena, aby nepřítel pod dojmem zpráv o hrozícím obchvatu neučinil včas odvetná opatření. Vhodná chvíle k obchvatu nastane, když motomechanisovaná skupina vyrazí útokem s jádrem svých sil proti čelním odporům podél silnice, neboť tenkrát je plně zaměstnána čelně a nemůže podnikat větší akce do boků.

Obchvatná skupina, jejíž průzkum za podpory místní nepravidelné pěchoty zatím přesně zjistil umístění nepřátelského proudu vozidel na sil-

nici, vyrazí tak, aby mohla udeřit kolmo do boku tohoto proudu. Vzhledem na značnou délku proudu bude nutno vytvořit několik soběstačných útočných skupin, které udeří na proud samostatně, a to vždy v místech, kde odbočuje od silnice nějaká vhodná komunikace, umožňující uniknout vozidlům z dosahu palby, a pak na čelo proudu, aby byl znemožněn pohyb vzad. U skupin útočících na čelo a zad musí být nejvíc pěchotních kanonů, poněvadž obě skupiny musí počítat s pravděpodobným zásahem tanků z nepřátelského předvoje a zadního voje.

První boj bude pravděpodobně sveden o terénní vlnu znemožňující výhled na silnici; tu budou zpravidla bránit motocyklisté podporovaní menším počtem tanků. Tato terénní vlna bude prvním cílem obchvatné skupiny.

Po dosažení této terénní vlny obchvatnou skupinou ozve se palba se silnice a podle síly této palby se bude řídit další činnost obchvatné skupiny přibližně v tomto pořadí:

1. zničení zbylých nepřátelských tanků pěchotními kanony,
2. znemožnění jakéhokoli pohybu na silnici,
3. nájezd vlastních tanků, aby palbou zblízka byl zničen odpor obrany vozidel, při čemž pěchotní kanony jim tvoří palebnou základnu,
4. zteč vozidel pěchotou.

Jak mezitím dopadla akce nepřátelské motomechanisované skupiny o čelní průlom? Útočit tanky proti postavení protitankových zbraní bez silné dělostřelecké přípravy a neméně silné dělostřelecké podpory může znamenat obětovat je. Pokus o průlom musí motomechanisovaná skupina učinit v každém případě a při tomto pokusu ztratí větší nebo menší počet tanků.

Ustoupí jednotky motomechanisované skupiny po nezdařeném pokusu o průlom zpět k vozidlům a zahájí ústup chráněný zbylými tanky jako zadním vojem? Pravděpodobně ne, poněvadž proud vozidel má již jiného pána, nebo jest alespoň pod silnou palbou obchvatné skupiny a nemůže se pohybovat. Zahájí-li nyní postup i jádro obranné pohotovosti doposud rozložené v obraně, může nastat konečná likvidace motomechanisované skupiny vůbec.

Představíme-li si jiný průběh pokusu o průlom podél cesty, kdy motomechanisovaná skupina se ztrátou určitého počtu tanků prorazí, není výsledek o nic lepší, měl-li obráncův úder do boku vozidel úspěch. Motomechanisovaná skupina nemůže dosáhnout svého cíle bez vozidel.

Kromě popsané činnosti jednotlivých složek pěchoty s tanky nutno v každém případě počítat i s bombardovací činností letectva, která zřejmě usnadní práci pozemním silám.

Vylíčený průběh této kapitoly o zničení motomechanisované skupiny byl vybrán tak, aby při něm vysvitly základní principy boje dvou rovnocenných motomechanisovaných soupeřů. Je přirozené, že může dojít k jiným komplikacím, kdy nepřátelská motomechanisovaná skupina předčasně změni směr a kdy skupina obranné pohotovosti, původně určená k obchvatu, bude nucena čelně přehradit cestu postupující nepřátelské motomechanisované skupině, aby zase druhá část obranné pohotovosti již rozložená k obraně zahájila postup do boku nepřátelské kolony vozidel.

Situace se rovněž jinak vytvoří, půjde-li útok motomechanisovaných skupin současně po několika rovnoběžných komunikacích vedle sebe. V každém z těchto případů musí však být uplatněn čelní odpor spojený s obchvatným útokem do boku.

D o s l o v.

Z předcházejících statí dostatečně vysvitla skutečnost, že motomechanisované skupiny organisované pro vpád do území sousedního státu jsou vážným činitelem a že boj proti nim nebude právě lehký. Zároveň však z těchto statí vyplývá, že boj proti nim je možný, že má naději na úspěch a především je nevyhnutelný obranné vůli vůbec.

Nové bojové prostředky odedávna měnily tvářnost boje a vítězem zůstal vždy ten, kdo dovedl jednak vlastních prostředků lépe využít, jednak volit vhodnou obranu proti bojovým prostředkům nepřítele. Pokud hmotné prostředky stačí, musí být věnovány materiálnímu vybavení armády tanky, pěchotními kanony, kulometry velké ráže a letadly, poněvadž obránce bez těchto prostředků nemůže útočníkovi čelit.

To je však jen jedna část celkového řešení. Další částí je taktická a psychologická výchova každé armády, aby ztratila od nepaměti vžitou obavu o svůj týl. Nejtěžším úkolem pak je výchova celého národa k boji a vytvoření k tomu odpovídající branné organisace.

Není na místě obava, že motomechanisovaným skupinám nelze dosti dobře čelit. Není přece možno, aby se vytvořením útočných motomechanisovaných skupin zastavil vývoj válečnictví, a aby přestal platit zákon o věčném souboji mezi pancířem a střelou. Proti hrubší střele odolnější pancíř, proti novému způsobu útoku nový způsob obrany. Jde jen o to, aby tento nový způsob obrany byl řešen již v míru a v pravý čas.

VA.:

Jak přiblížit bojový výcvik válečné skutečnosti.

M o t o: „I nejlépe organisované bojové cvičení může dát jen nedokonalý pojem o skutečném boji.“ (Sm 15, čl. 114.)

Sm 15, čl. 12 praví: „Aby každý cvičitel mohl plnit co nejlépe své povinnosti, je třeba, aby netoliko ovládal dokonale vyučovací předmět, nýbrž i věděl, jak tuto znalost podat cvičencům, aby je zajímala.“

Proto má každý velitel věnovat určitou péči rozšíření pedagogicko-didaktických schopností svých podřízených, aby byli s to vyučovatí formou snadno srozumitelnou a zajímavou.“

I když cvičitelé již po této stránce pedagogicko-didaktické značně pokročili ve většině oborů vojenského výcviku a výchovy, přece je možno i nutno ještě mnoho zlepšit v jednom oboru, a to nejdůležitějším, v bojovém výcviku.

Jistě není nikoho, kdo by pochyboval o nesmírné důležitosti bojového a polního výcviku. Směrnice pro výcvik ji zdůrazňují proloženým tiskem:

Sm 15, čl. 2: „Vlastním účelem výcviku je příprava k válce.“

Sm 21, čl. 16: „Nejdůležitější složkou výcviku pěchoty je výcvik bojový. Tomuto výcviku musí být věnována největší péče a čas.“

Příčinou toho, že ve způsobech a metodách bojového výcviku jsme nedosáhli ještě žádoucí výše, není snad menší snaha a péče cvičitelů